

Kommunkontoret
Ekonomiavdelningen

LUND

Uldis Skuja
046-35 50 28
uldis.skuja@lund.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2009-07-15

1 (2)

KOMMUNSTYRELSEN LUND	
2009 -07- 17	
Diarium 678/08	Dispositionsdatum. 09

Kommunstyrelsen i Lund

Bilaga 103

Finanspolicy för Lunds kommun

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fastställde vid sammanträde 2008-11-27, § 230, en finanspolicy för Lunds kommun. Enligt finanspolicyn ska den revideras vid behov och godkännas av kommunfullmäktige.

Enligt Ekonomi- och verksamhetsplan 2010-2012 har kommunen ett omfattande upplåningsbehov. Mot bakgrund av detta har kommunkontoret föreslagit en revidering av finanspolicyn.

Beslutsunderlag

Förslag till "Lunds kommuns finanspolicy (Revidering)".

Ärendet

Kommunfullmäktige fastställde vid sammanträde 2008-11-27, § 230, en finanspolicy för Lunds kommun. Enligt finanspolicyn ska den revideras vid behov och godkännas av kommunfullmäktige.

Enligt Ekonomi- och verksamhetsplan 2010-2012 har kommunen ett omfattande upplåningsbehov. Mot bakgrund av detta har kommunkontoret föreslagit en revidering av finanspolicyn.

Den största förändringen är att det i policyn har intagits ett avsnitt om "Ränterisker och valutarisker i upplåningen" samt ett avsnitt om "Derivatinstrument i ränteriskhanteringen". Mot bakgrund av kommande stora upplåningsvolymmer har kommunkontoret funnit det angeläget att riktlinjer för ränteriskhanteringen införs i finanspolicyn.

Kommunkontoret
Ekonomiavdelningen

TJÄNSTESKRIVELSE
2009-07-15

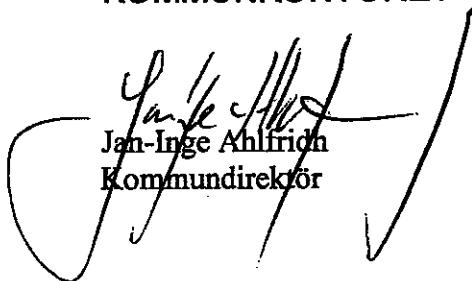
2 (2)

I det reviderade förslaget har också ett avsnitt om "Intern kontroll" införts. Vidare har ansvaret i olika frågor tydliggjorts samt har samtliga tabeller lagts som bilagor till policyn.

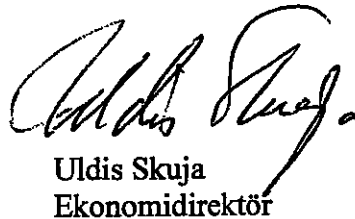
Förslag till beslut

Kommunkontoret föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar att bilagda "Lunds kommuns finanspolicy (Revidering)" fastställs.

KOMMUNKONTORET

Jan-Inge Ahlfrich
Kommundirektör

Uldis Skuja
Ekonomidirektör

LUND

Lunds Kommuns

Finanspolicy (Revidering)

Beslutad av kommunfullmäktige 2009-...-...

Innehållsförteckning	sid.
1 Allmänt	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Syfte.....	4
1.3 Övergripande målformulering.....	4
1.4 Finanspolicyns omfattning.....	4
1.5 Giltighet och uppdateringar.....	4
2 Organisation och ansvarsfördelning	5
2.1 Organisation	5
2.2 Ansvarsfördelning	5
2.2.1 Kommunfullmäktiges ansvar	5
2.2.2 Kommunstyrelsens ansvar	5
2.2.3 Kommundirektörens ansvar	5
2.2.4 Avdelningschef för ekonomiservice ansvar	6
2.2.5 Majoritetsägda bolags styrelser och VD:ars ansvar.....	6
3 Kapitalförvaltning	7
3.1 Övergripande mål	7
3.2 Avkastningskrav	7
3.2.1 Tidsperspektiv	7
3.3 Förutsättningar.....	7
3.3.1 Motparter	7
3.3.2 Förvaring av värdepapper	7
3.3.3 Förvaltare	8
3.4 Risk	8
3.4.1 Valutarisk	8
3.4.2 Kreditrisk och återlån	8
3.4.3 Likviditetsrisk.....	8
3.4.4 Exponering mot aktiemarknaden	8
3.4.5 Derivatinstrument i kapitalförvaltningen	8
3.4.6 Övrigt	9
3.5 Etik.....	9
3.6 portföljen.....	9
3.6.1 Tillgångsallokering	10
3.6.2 Ränteportföljens sammansättning	10
3.6.3 Förvaltningsstruktur.....	10
3.6.4 Geografisk allokering.....	10
3.7 Limiter	10
3.8 Tillåtna Värdepapper	11
3.8.1 Räntebärande värdepapper	11
3.8.2 Likvida medel.....	11
3.8.3 Aktier.....	11
3.8.4 Alternativa investeringar.....	11
3.8.5 Värdepappersfonder.....	11
3.8.6 Strukturerade instrument	11
3.8.7 Derivatinstrument.....	11
3.9 Val av jämförelseindex	12
3.10 Rebalansering	12
3.11 Värdesäkring av aktieinnehav.....	12
4 Likviditetshantering	13
4.1 Allmänt	13
4.2 Målformulering	13
4.3 Koncernkonto.....	13
4.4 Placering av överskottslikviditet.....	13
4.5 Likviditetsrisk.....	13
4.6 Likviditetsplanering och Likviditetsreserv	13

5	Upplåning	15
5.1	Målformulering	15
5.2	Kreditlimiter till dotterbolag	15
5.3	Tillåtna instrument	15
5.4	Risker inom upplåning	15
5.4.1	Finansieringsrisk och refinansieringsrisk	15
5.5	Leasing	16
6	ränterisker och valutarisker i upplåningen	17
6.1	Definition och synsätt	17
6.2	Ränterisker i upplåningen	17
6.2.1	Normportfölj och limiter	17
6.3	Valutarisk i upplåningen	17
7	Derivatinstrument i ränteriskhanteringen	18
7.1	Instrument	18
7.2	Limiter	18
7.3	Motpartsrisk	18
8	Kommunal borgen	19
8.1	Omfattning	19
8.2	Riskbedömning	19
8.3	Försäkringar	20
8.4	Borgensavgift	20
8.5	Uppföljning och redovisning	20
8.6	Ränte- och amorteringsfria lån	20
9	Intern kontroll	21
10	Rapportering och uppföljning	22
Bilaga 1	Kapitalförvaltning	23
Bilaga 2	Upplåning och likviditetsreserv	25
Bilaga 3	Kreditlimiter och borgensramar till dotterbolag	26
Bilaga 4	Rapportering	27
Bilaga 5	Definitioner av begrepp inom finansmarknaden	28

Finanspolicy revisionshistorik

Datum	Av	Beskrivning
2009-XX-XX	US	Policy antagen av KF § XX

1 ALLMÄNT

1.1 BAKGRUND

Enligt kommunallagen skall kommunerna förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Vidare säger lagen att; "Fullmäktige skall meddela särskilda föreskrifter för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser". I enlighet med gällande lagstiftning och med syftet att tydliggöra förvaltningsuppdraget avseende hantering av kommunens finanser har Lunds Kommun upprättat denna finanspolicy.

1.2 SYFTE

Finanspolicyens syfte är att vara ett övergripande ramverk för riktlinjer, regler och målsättning för finansverksamheten som ska bedrivas i kommunen. Policyn omfattar kapitalförvaltning, likviditetshandling, upplåning, ränteriskhantering samt borgen.

1.3 ÖVERGRIPANDE MÅLFÖRMULERING

Kommunen skall via en effektiv finansförvaltning avseende kapitalförvaltning, likviditetshandling, upplåning, ränteriskhantering och borgen, eftersträva bästa möjliga finansnetto inom ramen för den målsättning, riskramar, riktlinjer och begränsningar som man lagt fast i finanspolicyen.

Finansverksamheten skall kännetecknas av affärsmässighet med utnyttjande av konkurrensen på finansmarknaden, en snabb och smidig beslutsgång samt fortlöpande uppföljning.

1.4 FINANSPOLICYNS OMFATTNING

Finanspolicyen beslutas i kommunfullmäktige. Den omfattar den finansverksamhet som bedrivs inom Lunds Kommun. Dessutom omfattas samtliga majoritetsägda kommunala bolag av *Likviditetshandling avsnitt 4, Ansvarsfördelning avseende likviditetsprognoser (punkten 2.2.6)*, samt *Kreditlimiter till dotterbolag (punkten 5.2)*.

1.5 GILTIGHET OCH UPPDATERINGAR

Finanspolicyen ska revideras årligen eller vid behov och godkännas av kommunfullmäktige.

2 ORGANISATION OCH ANSVARSFÖRDELNING

2.1 ORGANISATION

Kommunkontorets ekonomiavdelning ansvarar för kommunens samordning av, likviditetshandling, kapitalförvaltning, upplåning, ränteriskhantering samt borgen.

2.2 ANSVARSFÖRDELNING

2.2.1 KOMMUNFULLMÄKTIGES ANSVAR

- Fastställa finanspolicyn efter förslag från kommunstyrelsen.
- Följa utvecklingen av finansverksamheten genom årsbokslut och övrig finansiell rapportering.
- Besluta om enskilt borgensåtagande och borgensramar för majoritetsägda bolag samt uttagande av eventuell borgensavgift.

Kommunfullmäktige delegerar det operativa ansvaret för finanshanteringen till kommunstyrelsen.

2.2.2 KOMMUNSTYRELSENS ANSVAR

- Är ansvariga för medelsförvaltningen.
- Årligen ompröva policyn med dess risklimiter och informera kommunfullmäktige om det finns behov av att göra ändringar i befintlig policy och risklimiter.
- Fastställa och fördela lånelimiter för majoritetsägda bolag samt besluta om publika låneprogram och nya upplåningsformer.
- Löpande följa kommunens risktagande via fortlöpande rapportering.
- Godkänna användandet av nya finansiella instrument.

Kommunstyrelsen delegerar det löpande ansvaret för finansverksamheten till kommundirektören.

2.2.3 KOMMUNDIREKTÖRENS ANSVAR

- Ytterst ansvara för de strategiska ekonomiska frågorna inom kommunen.
- Följa utvecklingen inom finansverksamheten samt ta del av den fortlöpande finansiella rapporteringen.
- Besluta om tillfälliga avvikelser från finanspolicyn pga. risker som inte förutsetts eller omfattas av finanspolicyn, samt snarast rapportera varje avvikelse från finanspolicyn och incidenter i verksamheten till kommunstyrelsen.

2.2.4 EKONOMIDIREKTÖRENS ANSVAR

- Löpande hantera och samordna finansverksamheten inom kommunkoncernen i enlighet med finanspolicy och dess risklimiter.
- Bereda ärenden inom det finansiella området som vidaredelegerats av kommundirektören.
- Löpande följa och vid behov föreslå förändringar av kapitalförvaltningsstrategi (normalportfölj) och ränteriskstrategi (normportfölj),
- Löpande följa och föreslå förändringar av fastställda placerings-, ränterisk- och lånelimiter.
- Tillhandahålla den rapportering och information som behövs för att kommunstyrelsen ska kunna fullgöra sin uppgift.
- Kontinuerligt följa upp och utvärdera externa förvaltare om sådana anlitas i kapitalförvaltningen.
- Redovisa de av förvaltaren ingångna affärsavslut avseende kapitalförvaltningen, och bokföra dessa inom rätt tid
- Löpande stämma av kapitalförvaltningskontot samt följa upp och kontrollera att samtliga värdepappersdepåer har korrekt innehåll.
- Löpande samordna och hantera kommunkoncernens samlade likviditet på central nivå via koncernkontostrukturen.

2.2.5 AVDELNINGSCHEF FÖR EKONOMISERVICE ANSVAR

- Vara en verksam kontrollfunktion och följa upp att genomförda affärer görs inom ramen för limiter, och att räntor och utdelningar mm. är i enlighet med affärsavsluten.
- Månatligen stämma av samtliga likvidkonton.
- Dagligen hantera centralkontot i koncernkontostrukturen.
- Besluta om förändringar i kontostruktur, internkrediter och internräntor kopplade till koncernkontot.
- Löpande sammanställa likviditetsprognoser

2.2.6 MAJORITETSÄGDA BOLAGS STYRELSER OCH VD:ARS ANSVAR

Att i enlighet med ägardirektiv och företagspolicy ansvara för att:

- Tillhandahålla den rapportering och information som behövs för att ekonomiavdelningen ska kunna hantera koncerngemensam likviditetshandling.

3 KAPITALFÖRVALTNING

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL

Kapitalförvaltningens syfte är att långsiktigt minska likviditetsbelastningen av framtida pensionsförpliktelser. För att möta detta åtagande är den övergripande målsättningen att på ett effektivt sätt ta tillvara på tillväxten på de globala finansiella marknaderna.

3.2 AVKASTNINGSKRAV

Utifrån Kommunens åtagande och riskacceptans att säkerställa framtida pensionsutbetalningar, givet Kommunens nuvarande förutsättningar, bör ett avkastningskrav i reala termer fastställas.

Detta avkastningskrav skall ses långsiktigt men bör utvärderas varje år för att säkerställa att det överensstämmer med Kommunens långsiktiga strategi samt marknadens förutsättningar.

Avkastningskravet återfinns i **bilaga 1**.

3.2.1 TIDSPERSPEKTIV

Mot bakgrund av Kommunens långsiktiga åtagande skall kapitalförvaltningen av Kommunens portfölj vara av långsiktig karaktär.

3.3 FÖRUTSÄTTNINGAR

Detta avsnitt beskriver generellt vilka begränsningar som reglerar Kommunens medelsförvaltning.

3.3.1 MOTPARTER

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är:

- o Värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd för förvaltning av någon annans finansiella instrument, enligt 2 kap. 2 § p.4 Lag om värdepappersmarknaden (2007:528)¹,
- o Utländsk institution som har tillstånd motsvarande det som anges ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Transaktioner skall ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är annat, exempelvis vid nyemissioner.

3.3.2 FÖRVARING AV VÄRDEPAPPER

Portföljens tillgångar skall förvaras hos:

- o Värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 2 kap. 2 § p.1 Lag om värdepappersmarknaden (2007:528)², eller

¹ Tidigare 1 kap 3 § p.4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse (upphävd)

² Tidigare 3 kap 4 § p.2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse (upphävd)

- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ.

3.3.3 FÖRVALTARE

Förvaltare kan vara intern och extern.

- Med intern förvaltare avses av Kommunen utsedd tjänsteman.
- Med extern förvaltare avses juridisk person som enligt Kommunens direktiv administrerar Kommunens kapital. Extern förvaltare som anlitas skall uppfylla kraven om godkänd motpart enligt 3.3.2 Motparter.

3.4 RISK

Placeringar innebär som regel ett risktagande. Om kapitalförvaltningen är effektiv erhålls en ökad förväntad avkastning genom en höjd risknivå, och en lägre risk erhålls på bekostnad av en lägre förväntad avkastning. Mot bakgrund av portföljens långsiktiga karaktär är Kommunen mindre känslig för svängningar i tillgångarnas värde. För att minska portföljens risk gäller begränsningarna i detta kapitel. Portföljens risk regleras härutöver praktiskt genom tillgångsallokering och limiter.

3.4.1 VALUTARISK

Utgångspunkten vid förvaltning av Kommunens portfölj är att begränsa valutarisken i förhållande till Kommunens åtagande. Av den totala portföljen får maximalt 20 % placeras i värdepapper denominerade i utländsk valuta utan valutasäkring.

3.4.2 KREDITRISK OCH ÅTERLÅN

För att minska risken att låntagaren inte fullgör sina betalningsförpliktelser skall begränsningar gälla vid placering i räntebärande värdepapper samt strukturerade instrument. Tabellerna 1 till 3 i **bilaga 1** visar lägsta godkända rating.

Återlån till majoritetsägda bolag undantas från dessa ratinglimiter. Sådant återlån måste föregås av beslut från kommunstyrelsen, varvid individuella kreditlimiter skall sättas för respektive dotterbolag.

3.4.3 LIKVIDITETSRIK

Investeringar ska i huvudsak göras i värdepapper som håller god likviditet, d v s där avslut kan göras på kort notis och där skillnaden mellan köp- och säljkurs inte överstiger 10 %. Undantag från detta är strukturerade instrument.

3.4.4 EXPONERING MOT AKTIEMARKNADEN

Aktieportföljen skall vara globalt diversifierad och motsvara vikterna för de geografiska zonernas marknadsvikter enligt tabell 7 i **bilaga 1**.

3.4.5 DERIVATINSTRUMENT I KAPITALFÖRVALTNINGEN

Med derivatinstrument avses optioner, terminer och swapavtal, avseende tillgångar i vilka placeringar får ske enligt denna policys kapitalförvaltningsdel. Utnyttjandet av derivatinstrument kan användas för att minska risken i portföljen genom att t.ex. valutasäkra eller kurssäkra

en direktplacering i en underliggande tillgång. Positioner i dessa typer av instrument kan dock medföra en ökad risk i portföljen om de används på ett felaktigt sätt. För att minska dessa risker gäller följande begränsningar för utnyttjande av derivatinstrument i förvaltningen.

3.4.5.1 Allmänt

En position i derivatinstrument får ej vara så stor att ett köp eller en försäljning av underliggande instrument skulle medföra att övriga limiter i denna placeringspolicy överskrids.

3.4.5.2 Motparter

Derivatkontrakt får endast ingås med motpart som har en rating enligt tabell 3 i **Bilaga 1**.

3.4.5.3 Valutor

För att värdesäkra portföljens tillgångar får förvaltaren handla med options- och terminsavtal avseende valuta mot svenska kronor.

3.4.6 ÖVRIGT

- Blankning av enskilda värdepapper är ej tillåten³.
- Utlåning av innehavda värdepapper är ej tillåten.
- Upplåning för investering i värdepapper är ej tillåtet.
- Stora exponeringar – högst 10 % får exponeras mot en enskild emittent.
  - Undantag görs för svenska staten, Svensk Exportkredit och Kommuninvest.

3.5 ETIK

Miljöteknik är en viktig fråga inom kommunen. Kommunen ser gärna att investeringar i miljöteknik premieras inom ramen för finanspolicyns bestämmelser.

Kommunen tillåter av etiska skäl inte investering i företag där 10 % eller mer av verksamhet har produktion och/eller försäljning av krigsmaterial, pornografi, tobaksvaror eller alkoholvaror.

Ambitionen skall vidare vara att direktinvestering inte heller tillåts i företag som uppenbart bryter mot kraven i de internationella konventioner som Sverige har undertecknat. De konventioner som främst avses är;

- Konventioner om de mänskliga rättigheterna
- Barnkonventionen
- ILO-konventionerna
- Internationella miljökonventioner

3.6 PORTFÖLIEN

En portfölj är en samling värdepapper med olika egenskaper vad gäller avkastning och risk. En effektivt sammansatt portfölj skapar lägre risk än de enskilda tillgångarna var för sig. Nedan redogörs för hur Kommunens portfölj skall vara sammansatt.

³ Blankning är endast tillåtet inom ramen för en förvaltningsstrategi, t.ex. inom Alternativa investeringar.

3.6.1 TILLGÅNGSALLOKERING

Tillgångsallokeringen uttrycks som en normalportfölj vilken speglar Kommunens strategi i kapitalförvaltningen. Detta motsvarar den portföljsammansättning som krävs för att den förväntade avkastningen skall motsvara avkastningskravet över tiden. Denna normalportfölj ska löpande prövas och uppdateras.

I förvaltningen av placeringstillgångarna eftersträvas en fördelning av tillgångsslagen enligt tabell 4 **bilaga 1**. Avvikelser från denna fördelning kan från tid till annan förekomma p.g.a. tillgångsslagens marknadsutveckling. Tillgångsallokeringen ska baseras på tillgångarnas marknadsvärden. För limiter se 3.7 Limiter och **bilaga 1**.

3.6.2 RÄNTEPORTFÖJENS SAMMANSÄTTNING

För att diversifiera inflationsrisken i förvaltningen skall den räntebärande portföljen utgöras av såväl nominella som reala räntebärande värdepapper. Med reala räntebärande värdepapper avses obligationer där avkastningen är inflationsskyddad. Allokeringen mellan nominella och reala värdepapper går att utläsa i tabell 5 i **bilaga 1**.

3.6.2.1 Duration

Ränterisk innebär att marknadsvärdet på räntebärande värdepapper faller när det allmänna ränteläget stiger, och omvänt. Begreppet duration används för att ange en tillgångs räntekänslighet. I tabell 6 i **bilaga 1** återfinns normalportföljens duration.

3.6.3 FÖRVALTNINGSSTRUKTUR

Portföljen skall förvaltas utifrån Kommunens uppställda mål samtidigt som en kostnadseffektiv lösning eftersträvas. Portföljen skall även utformas så att risker som inte förväntas ge bidrag till avkastningen ej får förekomma. Mot bakgrund av detta skall:

- aktieportföljen till största delen (minst 60 %) förvaltas indexnära⁴
- ränteportföljen förvaltas indexnära
- strategisk allokering mellan tillgångsslagen ej överlåtas till förvaltare utan regleras i placeringspolicyn
- endast en förvaltare per geografisk region anlitas

3.6.4 GEOGRAFISK ALLOKERING

Ränteportföljen skall placeras i SEK-denominerade räntebärande värdepapper. I förvaltningen av aktieportföljen antas en riskneutral portföljstruktur vad gäller den geografiska allokeringen. Denna skall baseras på respektive regions aktuella marknadsvikt i MSCI World Index, se tabell 7 i **bilaga 1**, med undantaget att andelen svenska aktier får överviktas.

3.7 LIMITER

Limiterna för tillgångsslagen anger hur stor del av portföljens totala marknadsvärde som maximalt får/minimalt måste utgöras av respektive tillgångsslag. Limiterna specificeras i tabell 4 i **bilaga 1**.

⁴ Indexförvaltning till låg kostnad

Limiterna för den räntebärande portföljen anger de gränser inom vilka durationen för den nominella delen respektive den reala delen måste hållas. Limiterna specificeras i tabell 6 i **bilaga 1**.

3.8 TILLÄTNA VÄRDEPAPPER

3.8.1 RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

Kommunens ränteportfölj skall i första hand investeras i återlån. I övrigt skall det placeras i enlighet med tabell 1, 2 och 5 i **bilaga 1**.

3.8.2 LIKVIDA MEDEL

Likvida medel definieras som medel på depåkonto, bankräkning och dagsinlåning. Övrig tidsbunden inlåning hänförs till räntebärande värdepapper.

3.8.3 AKTIER

Kommunen får endast investera i aktier som är börsnoterade, det vill säga som är föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats som står under tillsyn av myndighet. Vid nyemissioner kan avsteg från börsnotering göras under förutsättning att avsikten är att aktierna omgående skall börsnoteras.

3.8.4 ALTERNATIVA INVESTERINGAR

Alternativa investeringar är tillgångar som uppvisar låg korrelation med tillgångsslagen aktier och räntebärande värdepapper. Genom att investera i alternativa placeringar med en låg korrelation kan den totala portföljrisken reduceras.

3.8.5 VÄRDEPAPPERSFONDER

Placering får ske i fonder som har Finansinspektionens, eller motsvarande utländsk myndighets, tillstånd och vars placeringsinriktning överensstämmer i allt väsentligt med bestämmelserna i denna policy. Vid placering i värdepappersfond skall portföljens limiter om tillgångsslagens andelar beaktas enligt **bilaga 1**.

3.8.6 STRUKTURERADE INSTRUMENT

Som alternativ till direkt investering i enskilda värdepapper kan investering göras i s.k. strukturerade instrument. Vid köp av strukturerade instrument, såsom Indexcertifikat, Aktieindexobligationer eller liknande, skall emittenten ha låg kreditrisk, se tabell 3 i **bilaga 1**, för att kreditrisknivån ska gälla utesluts SPVs⁵ som emittenter. Vid placering i strukturerade instrument skall portföljens limiter om tillgångsslagens andelar beaktas enligt **bilaga 1**. Härvid betecknas exempelvis en aktieindexobligation tillhöra aktieportföljen.

3.8.7 DERIVATINSTRUMENT

Derivatinstrument får användas i enlighet med vad som uttrycks i avsnitt 3.4.5 Derivatinstrument.

⁵ SPV – Special Purpose Vehicle, ett bolag konstruerat specifikt för en finansiell lösning ex. att ge ut en obligation.

3.9 VAL AV JÄMFÖRELSEINDEX

De jämförelseindex som används vid utvärdering av förvaltningen skall i rimlig omfattning täcka de marknader de skall representera. De jämförelseindex som används för aktieportföljen skall i samtliga fall beräknas inklusive återinvesteringar av utdelningar. I de fall då delar av aktieportföljen är kapitalgaranterad kan om så önskas en kompletterande riskjämförelse utföras, då aktieportföljen kommer vara av lägre risk än valt jämförelseindex. Vid val av jämförelseindex för ränteportföljen skall hänsyn tas till att en del av portföljen skall utgöras av reala värdepapper. I tabell 8 och 9 i **bilaga 1** specificeras de jämförelseindex som under nuvarande allokeringpolicy ska användas.

3.10 REBALANSERING

Portföljen ska kontinuerligt bevakas så att de ingående tillgångsslagen inte under- eller överskrider någon limit. Då ett tillgångsslag befinner sig under eller över sina limiter ska portföljen rebalanseras snarast möjligt. Vid rebalansering skall justering göras så att innehavet åter motsvarar den andel som specificerats i normalportföljen.

3.11 VÄRDESÄKRING AV AKTIEINNEHAV

För aktieinnehav i form av strukturerade produkter finns möjligheter till värdesäkring. För en långsiktigt hållbar strategi skall specifikt aktieinnehav som skall värdesäkras ha uppnått ackumulerad förväntad avkastning, beaktat kostnader för värdesäkringen. Hänsyn skall alltså tas till hur innehavets marknadsvärdeutveckling varit sedan dess start.

4 LIKVIDITETSHANTERING

4.1 ALLMÄNT

Kommunkontorets ekonomiavdelning har som uppgift att samordna och hantera kommunkoncernens samlade likviditet på central nivå via koncernkontostrukturen.

4.2 MÅLFORMULERING

Tillgången på likvida medel i koncernen skall planeras på ett sådant sätt att:

- Placering av medel och upplåning optimeras.
- En god betalningsberedskap upprätthålls vid alla tillfällen.

Målen kan uppnås genom att koncernens betalningsströmmar kartläggs väl i likviditetsplaner. En väl fungerande likviditetsplanering ger förutsättningar för en god betalningsberedskap, indikationer om lämplig tidpunkt att lösa krediter samt handlingsfrihet vid placering av likvida medel.

4.3 KONCERNKONTO

Alla majoritetsägda bolag inom kommunkoncernen ingår i koncernkontostrukturen, avseende likvida medel och betalningsströmmar. Den dagliga hanteringen av centralkontot i kontostrukturen sköts av ekonomiavdelningen.

4.4 PLACERING AV ÖVERSKOTTSLIKVIDITET

Överskottslikviditet ska först och främst användas för att amortera skulder. Placering av överskottslikviditet får sedan ske enligt följande:

- I kortfristig utlåning till majoritetsägda bolag.
- I kortfristiga finansiella instrument som innehar lägst K-1/P-1 rating.

4.5 LIKVIDITETSRISK

Likviditetsrisken uppstår när en placering inte kan omsättas i likvida medel utan påtaglig kostnadsökning, eller att vid visst tillfälle inte kunna fullgöra åtaganden som förväntas vid normal betalningsberedskap.

Likviditetsriskerna begränsas genom:

- Likviditetsplanering.
- Matchning av planerade in- och utbetalningar samt eventuella finansieringsbehov.

4.6 LIKVIDITETSPANERING OCH LIKVIDITETSRESERV

Likviditetsbehovet i ett längre perspektiv ska beräknas årligen i samband med att budgeten uppdateras. Likviditetsprognoser ska upprättas löpande och aktivt följas upp.

I syfte att hantera likviditetsvängningar och störningar på kapitalmarknaden ska kommunen ha tillgång till likvida medel i form av egen likviditet och/eller utnyttjad del av kreditlöften.

Likviditetsreservens beloppsstorlek framgår i **bilaga 2**.

Med egen likviditet avses placerade medel som kan frigöras med likvid inom tre bankdagar.

5 UPPLÅNING

5.1 MÅLFORMULERING

Vid upplåning ska låneformer väljas så att kravet på låg risk tillgodoses och att en så låg finansieringskostnad som möjligt eftersträvas.

5.2 KREDITLIMITER TILL DOTTERBOLAG

I **bilaga 3** finns specificerat vilka limiter skall gälla för kommunens utlåning till dotterbolagen.

5.3 TILLÅTNA INSTRUMENT

Upplåning får ske genom:

- Svenska staten
- Bank eller bankägt finansbolag
- Svenska försäkringsbolag
- Svenska kommuner och landsting
- Kommuninvest i Sverige AB
- Certifikatprogram, obligationer och motsvarande

Lån i utländsk valuta kurssäkrad i SEK

5.4 RISKER INOM UPPLÅNING

5.4.1 FINANSIERINGSRISK OCH REFINANSIERINGSRISK

Finansieringsrisken består i att likvida medel inte kan erhållas i rätt tid, alternativt leder i upplåningen till en påtaglig kostnadsökning. Finansieringsrisken och kostnaden för densamma beror dels på kommunens kreditvärdighet, det allmänna kreditläget samt tillgång och efterfrågan på likvida medel i marknaden.

Refinansieringsrisk innebär att det i vissa situationer kan vara svårt att till fördelaktiga villkor placera om stora volymer lån.

För att i möjligaste mån begränsa finansierings- och refinansieringsrisken bör kommunen göra följande:

- Hålla en spridd förfallostruktur på upplånade medel, högst 50 % av lånen bör förfalla inom ett år
- Förfallostrukturen bör ta hänsyn till den s.k. matchningsprincipen, vilket betyder att utlåning till majoritetsägda bolag ska matchas av extern upplåning.
- Den genomsnittliga konverteringstiden i låneportföljen bör aldrig understiga 2 år.
- Kommunen ska ha 2 till 4 leverantörer av finansiering.
- Ingen enskild långgivare, undantaget Kommuninvest, bör långsiktigt ha mer än 40 % av den totala lånevolymen.
- Kreditlöften ska vara förlängda eller upphandlade senast 3 månader innan kreditlöftesavtalets utgång.
- Undvika låneförfall vid årsskiften.

- Hålla tillgängliga medel och kreditutrymmen på en sådan nivå att kommunen tillförsäkras en god betalningsberedskap.
- Följa utvecklingen på finansmarknaden och hålla löpande kontakt och informationsutbyte med de aktörer som sitter nära penningmarknaden.

Med kreditlöften avses checkkredit och kreditlöften med avtalad marginal.

5.5 LEASING

All finansiell leasing jämställs med upplåning och hanteras av Ekonomiavdelningen. Avtal om finansiell leasing får ej tecknas utan godkännande av Ekonomiavdelningen.

6 RÄNTERISKER OCH VALUTARISKER I UPPLÅNINGEN

6.1 DEFINITION OCH SYNSÄTT

Ur kommunens synvinkel innebär ränterisk framför allt högre räntekostnader och försämrat resultat p.g.a. högre marknadsräntor. Dock kan det även innebära risk för kommunen att välja allt för hög andel fast räntebindning och därmed riskera för höga räntekostnader i ett scenario med uthålligt låga rörliga räntor.

För att hantera ovanstående riskfaktorer ska kommunen välja en strategi för ränteriskhantering i form av den kombination av fast och rörlig ränta samt derivatinstrument som bäst gynnar kommunen utifrån kommunens specifika förutsättningar.

6.2 RÄNTERISKER I UPPLÅNINGEN

6.2.1 NORMPORTFÖLJ OCH LIMITER

Strategin för hantering av ränterisk uttrycks som en exakt förfallostruktur för räntebindningen kombinerat med derivatinstrument. Kombinationen av räntebindning och räntederivat bildar en hypotetisk portfölj, normportfölj. Normportföljens utseende beslutas av kommunfullmäktige och ska vara en avvägning av kort räntebindning för långsiktigt låg räntekostnad och lång räntebindning för ökad stabilitet i räntekostnader. Denna avvägning bestäms av räntemarknadens förutsättningar, kommunens förmåga att klara perioder med höga räntor och av kommunfullmäktiges uppfattning om önskad risknivå.

Handlingsfriheten för ekonomidirektören avseende den verkliga portföljen i förhållande till normportföljen ska anges genom en maximal avvikelse (en limit) från normportföljens förfallostruktur.

Normportföljen och ränteriskmandat beskrivs i **bilaga 2**.

Ekonomidirektören ska löpande utvärdera om förutsättningarna har förändrats på så sätt att normportföljen bör omprövas.

6.3 VALUTARISK I UPPLÅNINGEN

Valutarisker ska undvikas. Valutalån får upptas i förutsatt att dessa samtidigt valutasäkras med derivatinstrument

Valutaderivat får användas dels i syfte att säkra valutalån och dels för att skydda valutarisker i kommunens verksamhet.

7 DERIVATINSTRUMENT I RÄNTERISKHANTERINGEN

7.1 DERIVATINSTRUMENT

Endast sådana räntederivatinstrument eller kombinationer av instrument där ekonomidirektören har god insikt om instrumentens funktion, prissättning och risker får användas. Användandet av derivatinstrument förutsätter också administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer.

Ränteterminer, ränteoptioner, ränteswappar och kombinationer av dessa får köpas och säljas så länge ränterisklimiterna inte överskrids.

7.2 LIMITER

För att bibehålla flexibilitet och handlingsberedskap ska ekonomidirektören så långt det är möjligt tillse att kommunen har utnyttjade utrymmen, limiter, för derivattransaktioner hos aktuella motparter.

7.3 MOTPARTSRISK

Med motpartsrisk avses risken för att kommunens motpart, med vilken gjorts derivattransaktioner, inte kan fullfölja sina åtaganden enligt träffat avtal. Kommunen ska sträva efter att sprida motpartsrisker. Bedömning av motpartsrisk ska ske inför varje transaktion. Bedömningen ska göras avseende nettoexponering och kommunens totala engagemang i motparten ska beaktas.

Kommunen får göra derivataffärer med de motparter och de belopp som specificeras i **bilaga 2**.

8 KOMMUNAL BORGEN

Kommunen har enligt lag möjlighet att ingå borgen för företag och organisationer gällande ändamål som hör till kommunens kompetensområde. Kommunfullmäktige beslutar om enskilda borgensåtaganden och borgensramar för majoritetsägda bolag.

Kommunen har en restriktiv inställning till borgen för lån till andra låntagare än kommunens majoritetsägda företag.

8.1 OMFATTNING

a) För av kommunen majoritetsägda bolag får borgen omfatta:

- i) Lån till investeringar.
- ii) Åtaganden i hyres- eller leasingavtal.

Av kommunfullmäktige beslutade borgensramar framgår i **Bilaga 3.**

b) För av kommunen delägda bolag får borgen omfatta:

- i) Andel i åtaganden enligt vad som regleras i konsortialavtal eller motsvarande avtal med annan delägare.

c) För andra företag eller organisationer får borgen omfatta:

- i) Efter kommunens bedömning för investering i byggnad och/eller mark eller för åtagande i lokalhyres- eller arrendeavtal.

Ändamålet ska företrädesvis avse verksamhet inom skola, social- eller fritidsverksamhet, vilken enligt lag eller tradition åligger eller handhas av kommunen. I princip ska kommunen vara beredd att driva verksamheten vidare i den mån denna upphör under borgenstiden.

Vid investeringar ställs ett krav på att borgenstagaren gör en i förhållande rimlig egen insats i projektet.

d) Utöver hittills lämnade utfästelser får borgen inte utvidgas i nya ärenden gällande:

- i) Förlustgaranti gentemot bostadslån till småhus.
- ii) Pensionsutfästelser.

8.2 RISKBEDÖMNING

Borgen är en finansiell tjänst under risktagande och får inte lämnas på villkor som motverkar sund konkurrens.

Beslut om borgen av kommunfullmäktige skall föregås av ett skriftligt utlåtande från kommunkontorets ekonomiavdelning omfattande:

- Bedömning av borgenstagarens förutsättningar att fullfölja sina åtaganden.

För beslut om borgen enligt 7.4 b) och c) skall utlåntagandet även omfatta:

- Analys av investerings- och driftkalkyler för avsedd borgensperiod.
- Klarläggande av vad borgenstagaren har att lämna kommunen som säkerhet för ett borgensåtagande, där denna tillgång skriftligen skall överlåtas till kreditgivaren som säkerhet för den kredit som kommunen har borgensansvar för, alternativt att borgenstagaren skriftligen förbinder sig att inte pantsätta tillgången.

8.3 FÖRSÄKRINGAR

Kommunen har som borgensman också intresse av att varje investering som finansieras med kommunal borgen som säkerhet för lånen är betryggande försäkrad. Därför skall alla borgensåtaganden med investeringsändamål villkoras med ett förbehåll om att borgenstagaren skall hålla investeringen försäkrad under hela åtagandetiden.

8.4 BORGESAVGIFT

Uttagande av eventuell borgensavgift beslutas av kommunstyrelsen.

8.5 UPPFÖLJNING OCH REDOVISNING

Borgenstagaren skall lämna de rapporter och uppgifter kommunen begär.

Kommunen redovisar sina borgensåtaganden i erforderliga register hos Ekonomiavdelningen samt i årsredovisningen.

8.6 RÄNTE- OCH AMORTERINGSFRIA LÅN

Utöver hittills lämnade ränte- och amorteringsfria lån medger kommunen inte några nya ränte- och amorteringsfria lån.

9 INTERN KONTROLL

För att minska administrativa risker vid transaktioner gällande upplåning, räntebindning, placering och derivataffärer ska ett internt beslutsunderlag innehållande samtliga överenskomna villkor upprättas.

I beslutsunderlaget ska motivet till transaktionen framgå. Underlaget ska undertecknas av den person som genomförde affären. Ytterligare en person ska underteckna detta beslutsunderlag direkt efter att affären gjorts. Denne ska kontrollera att gjord affär följer de riktlinjer som finanspolicyn föreskriver. Beslutsunderlaget ska sedan arkiveras.

De affärshandlingar som upprättas eller erhålles och skickas till motpart ska undertecknas enligt kommunens delegationsordning.

Samtliga avtal, affärsbekräftelser och andra externa handlingar från affärsmotparter ska adresseras direkt till ekonomiservice.

Ekonomiservice ska tillsammans med de behöriga personer som undertecknade beslutsunderlaget tillse att de inregistrerade uppgifterna i finans- och redovisningssystemet överensstämmer med beslutsunderlaget och erhållna handlingar från affärsmotpart. En löpande avstämning av finanssystem och redovisningen ska ske.

Ekonomiavdelningen ska ha system för att kunna hantera låne- och placeringsportföljen på ett tillfredsställande sätt

10 RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING

Det övergripande syftet med rapportering och uppföljning är att kontrollera efterlevnaden av policyn och att de uppsatta målen nås inom ramen för riktlinjerna i Finanspolicyn. Syftet är också att ge beslutsfattare relevant information om de placerade mediens avkastning och riskexponering, samt att åtgärder kan vidtagas vid eventuella avvikelser.

I **bilaga 4** specificeras vilka rapporter som ska lämnas.

Bilaga 1 Kapitalförvaltning

1. Avkastningskrav:

Det årliga reala avkastningskravet på kapitalförvaltningen bör vara 4 %.

2. Limiter kreditrisk räntebärande placeringar:

Korta räntebärande placeringar (upp till 1 år)

RATING	FÖRDELNING	
	Min %	Max %
A-1, K1 och/eller P-1	-	100
A-2 och/eller P-2	-	20

Tabell 1 - Rating enligt Standard & Poor's alternativt Moody's.⁶

Långa räntebärande placeringar (överstigande 1 år)

RATING	FÖRDELNING	
	Min %	Max %
AAA/Aaa	30	100
AA/Aa	-	75
A/A	-	30
BBB/Baa2	-	10

Tabell 2 - Rating enligt Standard & Poor's alternativt Moody's.

Strukturerade instrument och Derivat

RATING	FÖRDELNING	
	Min %	Max %
AAA/Aaa	-	100
AA/Aa	-	100
A/A	-	10

Tabell 3 - Rating enligt Standard & Poor's alternativt Moody's.

3. Normalportfölj tillgångar och limiter:

TILLGÅNGSSLAG	ALLOKERING	LIMITER	
		Normal (%)	Min (%)
Aktier	40	33	47
Räntebärande värdepapper	50	43	57
Alternativa investeringar	10	0	15

Tabell 4 - Strategisk Tillgångsallokering

⁶ Vid så kallad "split rating" gäller andelarna för den lägsta ratingnivån. Ratingkrav ersätts av statlig garanti/borgen om sådan föreligger.

4. Normalportfölj och limiter räntebärande tillgångar:

TYP AV RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER	ALLOKERING		
	Norm (%)	Min (%)	Max (%)
Nominella	50	45	45
Reala	50	45	45

Tabell 5 - Fördelning räntebärande värdepapper

Ränteportföljens sammansättning påverkas dock av det interna återlånet, vilket resulterar att detta blir enbart aktuellt när behovet av återlån är tillgodosett.

Den genomsnittliga durationen i ränteportföljen skall motsvara durationen för ränteportföljens jämförelseindex, vilket innebär att den genomsnittliga durationen för den nominella delen av portföljen i normalfallet skall vara ca 3 år och för den reala delen av portföljen ca 10 år.

RÄNTEBÄRANDE	DURATION	DURATIONSLIMITER	
	Normal (år)	Min (år)	Max (år)
Nominella	3	2	4
Reala	10	8	12

Tabell 6

5. Normalportfölj och limiter aktier:

Aktuell övervikt för Sverige är 20 %

AKTIER	FÖRDELNING		
	Normal (%)	Min (%)	Max (%)
Sverige	20	15	25
Europa exkl. Sverige	22	17	27
USA	39	34	44
Japan	7	2	12
Pacific exkl. Japan	3	0	8
Emerging Markets	9	0	14
Totalt	100		

Tabell 7 - Baserat på vikter för MSCI World Index per 2008-08-31, förutom övervikt Sverige.

6. Jämförelseindex:

Följande index skall användas för utvärdering av aktieportföljen:

Marknad	Jämförelseindex	Vikt
Sverige	SIX Return Index - SIXRX	20%
Utländska aktier	MSCI World Total Return Net	80%

Tabell 8

Nedanstående index skall användas för utvärdering av ränteportföljen:

Marknad	Jämförelseindex	Vikt
Realränteobligationer	OMRX Real	50 %
Nominella Obligationer	OMRX Total	50 %

Tabell 9

För utvärdering av alternativa placeringar skall huvudregeln vara att jämförelseindex i rimlig grad skall motsvara underliggande tillgång. I de fall då ett sådant jämförelseindex inte är relevant skall jämförelseindex utgöras av exempelvis riskfri ränta + 2 % -enheter.

Bilaga 2 Upplåning och likviditetsreserv

1. Ränteriskhantering i upplåningen:

Den av kommunfullmäktige fastställda normportföljen och maximalt tillåtna avvikelser från denna uttryckt i procentenheter följer nedan.

Intervall	< 1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	7-10 år	> 10 år
Normportfölj (%)	50	25	25	0	0	0
Maximal andel förfall (%)	75	35	35	10	10	10
Minimal andel förfall (%)	40	10	10	0	0	0

2. Motparter derivat i upplåningen:

Motparter	Limit 1: marknadsvärde per motpart	Limit 2: nominell volym per motpart
Nordiska banker med en minimum rating, A- (S&P) or A3 (Moody's)	30 MSEK	500 MSEK
Banker med en minimum rating, AA- (S&P) or Aa 3 (Moody's)	20 MSEK	300 MSEK

Om limiten överstigs betyder det att inga nya affärer får göras med den motparten, däremot behöver inte befintliga positioner stängas.

Om Lunds kommun även har en skuld till motparten och kvittningsprincipen gäller i händelse av konkurs får derivatexponeringen avseende nominellt belopp och marknadsvärde ökas med skuldbeloppet, dock max till den dubbla beloppsgränsen enligt tabellen ovan. Det åligger i detta fall ekonomidirektören att tillse att skuld och fordran ligger hos samma juridiska person och att kvittningsprincipen gäller.

3. Likviditetsreserv:

Egen likviditet och outnyttjad del av kreditlöften bör uppgå till 15 % av befintlig låneportfölj samt 25 % av kommande 12-månaders nyupplåningsbehov, dock minst 100 Mkr.

Bilaga 3 Kreditlimiter och borgensramar till dotterbolag

1. Limiter för utlåning till kommunens dotterbolag:

Dotterbolag	Kreditlimit	Särskilda villkor
Lunds Energi AB	120 Mkr	-
Lunds Kommuns Fastighets AB	175 Mkr	-
Lunds Kommuns Parkerings AB	100 Mkr	-

Efter framställan från bolagen kan ekonomidirektören besluta om höjning av kreditlimiterna under kortare perioder, max 30 dagar.

2. Borgensramar för kommunens dotterbolag:

Dotterbolag	Borgensram	Särskilda villkor
Lunds Energi AB	0 Mkr	-
Lunds Kommuns Fastighets AB	3 300 Mkr	-
Lunds Kommuns Parkerings AB	0 Mkr	-

Bilaga 4 Rapportering

Ekonomidirektören skall rapportera enligt följande:

Kapitalförvaltning:

- Varje månad redovisa förvaltade medel till kommunstyrelsen.
- Vid tertial- och helårsbokslutet redovisa en sammanställning av portföljförvaltningen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- Förvaltare ansvarar för att rapport om placeringarnas fördelning och resultat sänds till ekonomidirektören så snart som möjligt efter varje månadsskifte.

Likviditetshantering:

- Inför budgeten varje år redovisa en långsiktig flerårig likviditetsplan för kommunstyrelsen
- Vid tertial- och helårsbokslut redovisa en likviditetsplan för de närmaste tolv månaderna till kommunstyrelsen

Upplåning:

- Varje månad redovisa nuvarande upplåning samt framtida upplåningsbehov till kommunstyrelsen

Ränteriskhantering och derivat i upplåning:

- Vid helårsbokslutet redovisa nuvarande ränteriskprofil i förhållande till normportföljen till kommunstyrelsen
- Vid helårsbokslutet redovisa utestående derivat i förhållande till motpartslimiten till kommunstyrelsen

Kommunalborgern:

- Vid helårsbokslutet redovisa utestående kommunalborgern i förhållande till beslutade borgensramar till kommunstyrelsen

Utlåning till dotterbolag:

- Vid helårsbokslutet redovisa utestående kreditlimiter och krediter i förhållande till beslutade lånelimiten till kommunstyrelsen

All rapportering ska ta sin utgångspunkt i normal- och normportföljer och de krav och limiter som denna policy ställer. I rapporterna ska de vara lätt att utläsa om kommunens finansförvaltning är inom denna policies ramar.

Bilaga 5 Definitioner av begrepp inom finansmarknaden

Administrativ risk	Risken att störningar uppträder inom de administrativa rutinerna. Dessa kan gälla personal, system eller redovisning/internkontroll.
Beta	Marknadsrisk. Mäter den del av risken som inte kan diversifieras bort. Visar hur en portfölj förväntas röra sig i förhållande till marknaden.
Benchmark	Ett jämförelseobjekt för en portföljs avkastning. Benchmark kan ofta vara något specifikt marknadsindex eller kombinationer av index.
Blankning	Blankning eller blanka är en term som innebär att man säljer värdepapper man inte äger, oftast aktier. Praktiskt går det till så att man lånar aktier av ett annat institut så som t ex en fond eller motsvarande och säljer sedan dessa vidare på marknaden kanske i spekulation om att kunna köpa tillbaka aktierna till ett lägre pris innan man återlämnar aktierna. För detta erlägger man en premie till den utlånande parten samt ersättning för eventuella utdelningar och emissionsrättigheter som utfallit på värdepappret under låneperioden.
Certifikat	Räntebärande instrument för kortfristig upplåning på penningmarknaden.
Direktavkastning	Den löpande avkastningen som t ex en aktie avger i form av utdelning. Uttrycks ofta som en procentuell andel av aktiens kurs.
Diskretionär förvaltning	Förvaltaren genomför transaktioner för kunds räkning i den utsträckning och med de begränsningar som fastställts i avtal och fullmakt.
Diversifiering	En fördelning av en portföljs tillgångar inom och mellan olika tillgångsslag och marknader. Syftet är att minska portföljens risk och/eller höja avkastningen.
Duration	Kan beskrivas som en obligations vägda genomsnittliga återstående löptid. Måttet beskriver obligationens räntekänslighet, dvs. hur mycket priset på obligationen förändras när räntenivån ändras med en procentenhet. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek och räntenivån. Durationen för en sk nollkupongobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation är den lägre än dess löptid.
Effektiv ränta	Den avkastning som en investering ger om man tar hänsyn till samtliga villkor.
Emittent	Utgivare av finansiella instrument.
Enkel ränta	Avkastningen i kronor dividerat med placerat belopp.
Företagsspecifik risk	Den risk som är förknippad med ett visst företag. Risken beror bl. a. på företagets verksamhet och belåningsgrad. Denna risk går att diversifiera bort genom att kombinera olika tillgångar.

Index	Mått på en marknads eller delmarknads värde, t ex Affärsvärldens generalindex och OMX-index.
Hedging	Transaktion som görs för att säkra/skydda värdet av en tillgång.
Kapitalmarknad	Sammanfattande benämning på kredit (eller ränte-) marknaden (lånat kapital) och aktiemarknaden (eget kapital).
Kreditrisk	Risken att en fordran inte betalas på utsatt tid och/eller med det belopp som utgörs av fordran.
Kursrisk för aktier	Den totala kursrisken i en portfölj består av marknadsrisk (systematisk risk) och den företagspecifika risken (osystematisk risk).
Likviditetsrisk	Risken att ett värdepapper inte kan omsättas i likvida medel vid en önskad tidpunkt, till önskat pris eller volym, utan att förlora nämnvärt i värde.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av värdepapper.
Löptid	Den tid som återstår innan ett värdepapper förfaller till betalning.
Obligation	Skuldebrev med en ursprunglig löptid på mer än 1 år.
Omvänd konvertibel	Värdepapper som genom att utnyttja ett underliggande värdepappers volatilitet genererar en hög kupongränta. Värdet på slutdagen beror på den underliggande tillgångens värde och maximal avkastning uppnås om den underliggande tillgångens värde på slutdagen överstiger den i förväg definierade lösenkursen. Detta instrument är särskilt intressant för stiftelser då det genererar en hög utdelningsbar avkastning.
Option	Avtal som ger innehavaren rätten – men inte skyldigheten – att köpa (köpoption) eller sälja (säljoption) en viss tillgång till ett förutbestämt pris under en viss förutbestämd tidsperiod. Utfärdaren av optionen har skyldighet att sälja (köpoption) eller köpa (säljoption) tillgången.
Penningmarknad	Marknad för handel med räntebärande värdepapper med en återstående löptid om högst 1 år.
Placeringshorisont	Den tidsperiod de förvaltade medlen skall vara investerade.
Portfölj	En förmögenhet som är placerad i olika tillgångar.
Rating	En bedömning gjord av kreditvärderingsföretag över sannolikheten att en skuld kommer att regleras på den överenskomna tidpunkten. Enligt Standard & Poors's rating innebär AAA den högsta kreditvärdigheten och AA innebär en väldigt hög kreditvärdighet. Motsvarande för svenska värdepapper innebär en K-1 rating den högsta kreditvärdigheten. Ratinginstituten Standard & Poor's och Moody's klassificering av långfristig upplåning är enligt följande:

Ratinginsti tut	Kreditvärdighet		Spekulativ	Mkt
	Mkt hög låg	Hög		
S & P	AAA-AA	A-BBB	BB-B	CCC-D
Moody's	Aaa-Aa	A-Baa	Ba-B	Caa-C

För kortfristig upplåning gäller nedanstående tabell:

Ratinginsti tut	Kreditvärdighet		Tillfredställande	Mkt
	Mkt hög svag	Hög		
S & P	K-1	K-2	K-3	K-4, K-5
Moody's	P-1	P-2	P-3	Not P

Realavkastning	Avkastningen på en tillgång rensat för inflationen.
Risfri ränta	En ränta som motsvaras av den man erhåller på av staten utfärdade (korta) skuldebrev.
Riskpremie	Förväntad avkastning utöver den riskfria räntan.
Ränterisk	Hur avkastningen på ett räntepapper påverkas av en förändring i marknadsräntan. Graden av ränterisk ökar med återstående löptid.
SPV	Special Purpose Vehicle, ett bolag konstruerat specifikt för en finansiell lösning t. ex. att ge ut en obligation.
Statsskuldväxel	Av staten utfärdat räntebärande instrument med kort löptid (högst 360 dagar).
Syntetiska optioner	En kombination av statsskuldväxlar och aktier som ger samma betalningsflöde som en option.
Swapavtal	Ett avtal om att byta betalningsflöden under en viss tid. Swappar förekommer i två grundläggande former; valutaswap och ränteswap. En valutaswap innebär att två parter byter valutaexponering med varandra, t ex för att eliminera valutarisken om åtaganden och tillgångar är angivna i olika valutor. En ränteswap fungerar på motsvarande sätt genom att två parter byter ränteströmmar med varandra för att t ex ändra den genomsnittliga återstående löptiden utan att påverka kapitalbeloppen.
Terminskontrakt	Avtal med skyldighet att köpa eller sälja en viss tillgång till ett förutbestämt pris vid en förutbestämd tidpunkt. Terminskontrakt är förpliktigande för bägge parter, dvs. både köpare och säljare måste fullfölja sina åtaganden enligt avtalet. Det är möjligt att använda terminskontrakt för att minska ränterisken i en placering eller skuld genom att kombinera värdepappersinnehav med ett terminskontrakt.

Tillgångsslag	Räntebärande värdepapper och aktier är exempel på tillgångsslag.
Valutarisk	Risken att utländska tillgångar faller i värde mätt i den egna valutan p.g.a. att den egna valutan stiger / utländska valutan faller.
Volatilitet	Ett värdepappers volatilitet är en benämning på hur mycket en tillgångs värde varierar.
Värdepapperslån	Avtal om lån av värdepapper antingen för viss bestämd tid eller till vidare mot ersättning. Låntagaren får fritt förfoga över värdepapperet.
Återlån	Definieras som skillnaden mellan det åtagande som finns för kommande pensionsutbetalningar, pensionsutfästelser, och medel som är öronmärkta för detta syfte.

